

LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA

Kotihoito Linnea Oy

Sisällys	
1 TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS	1
2 LÄÄKEHOIDON TOTEUTTAMINEN JA VAATIVUUSTASO	1
2.1 Lääkehoidon prosessi.....	2
2.2 Lääkehuolto	2
3 TURVALLINEN LÄÄKEHOITO SEKÄ LÄÄKEHOITON LIITTYVIEN RISKIEN TUNNISTAMINEN JA NIIHIN VARAUTUMINEN.....	3
3.1 Lääkkeiden jakamisen toimintaympäristö.....	3
3.2 Turvallinen lääkehoito.....	3
3.3 Kotihoidossa käytettävät riskialttiit lääkkeet	4
3.4 Lääkehoidon vaaratilanteissa toimiminen.....	4
4 HENKILÖSTÖN LÄÄKEHOIDON VASTUUT, OSAAMISEN VARMISTAMINEN, VELVOLLISUUDET JA TYÖNJAKO.....	5
4.1 Osaamisen varmistaminen.....	5
4.2 Kotihoito Selinan lääkehoitoon perehdyttäminen	7
5 DOKUMENTOINTI JA TIEDONKULKU	7
5.1 Kirjaaminen.....	7
5.2 Asiakirjoihin tehtävät merkinnät.....	7
5.3 Tiedon siirtyminen yksiköiden välillä.....	7
6 SEURANTA JA PALAUTEJÄRJESTELMÄ	7
LIITTEET	8

1 TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

Kotihoito Linnea Oy:n lääkehoidon tavoitteena on lääkehoidon toteutuminen turvallisesti. Tämä lääkehoitosuunnitelma perustuu sosiaali- ja terveysministeriön antamaan ohjeistukseen sekä valtakunnalliseen oppaaseen lääkehoidon toteuttamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Yrityksen tarjoamia palveluja tuotetaan asiakkaan/potilaan kotona tai kodinomaisessa ympäristössä.

Kotipalvelua järjestetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) nojalla. Kotipalvelu tukee ja auttaa, kun asiakas tarvitsee sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin selviytyäkseen arkipäivän askareista ja henkilökohtaisista toiminnoista kuten hygienian hoitamisesta. Tukipalveluilla täydennetään kotipalvelun antamaa henkilökohtaista huolenpitoa.

Kotisairaanhoidon järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) nojalla. Kotisairaanhoidon on hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä on potilaan kotiin vietyä sairaanhoidon. Sen tarkoituksena on helpottaa sairaalasta kotiutumista, sairaan henkilön kotona selviytymistä ja tukea omaisia sairaan henkilön kotihoidossa. Kotisairaanhoidon ovat erilaiset lääkärin määräämät sairaanhoidon toimenpiteet, kuten näytteiden ottaminen, mittaukset, lääkityksen valvominen ja asiakkaan voinnin seuraminen sekä kivun helpottaminen. Kotisairaanhoidon on kokonaisvaltaista hoitotyötä, johon lääkehoito kuuluu yhtenä osa-alueena.

Kotihoidolla tarkoitetaan sosiaalihuoltolaissa kotipalvelun ja kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta.

Kotisairaalahoidon on terveydenhuoltolain mukaan määräaikaista, tehostettua kotisairaanhoidon. Se voi olla perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon tai niiden yhdessä järjestämää toimintaa. Kotisairaalahoidon yhteydessä annettavat lääkkeet ja hoitosuunnitelman mukaiset hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon. Kotisairaalahoidon ovat esimerkiksi kotihoitoon soveltuva erikoissairaanhoidon ja saattohoito.

Kaikille Kotihoito Linnean asiakkaille tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma, jonka laatimiseen myös omaisilla on mahdollisuus osallistua. Kotihoito Linnea tukee laadukkaalla ja oikein toteutetulla lääkehoidolla asiakkaiden kotona asumista. Moniammatillisen yhteistyön avulla esimerkiksi apteekin, terveyskeskuksen ja sairaalan henkilökunnan kanssa luodaan hyvät edellytykset onnistuneelle lääkehoidolle. Osaava ja asiantunteva henkilöstö on tärkeässä roolissa lääkehoidon ohjauksessa ja lääkkeiden mahdollisten sivuvaikutusten tunnistamisessa.

Kotihoito Linnean periaatteena on tuottaa yksilöllistä, asiakaslähtöistä, asiantuntevaa ja turvallista kotihoitoa. Tavoitteena on tukea asiakkaan kotona pärjäämistä sekä ylläpitää asiakkaan omia voimavaroja.

2 LÄÄKEHOIDON TOTEUTTAMINEN JA VAATIVUUSTASO

Lääkehoito edellyttää laaja-alaista osaamista ja tietoa. Kotihoito Linnean henkilöstön on tärkeää tietää, miten asiakkaan lääkehoito onnistuu myös sen jälkeen, kun hoitaja on poistunut asiakkaan luota. Asiakkaalla tuleekin olla riittävä ohjeistus lääkehoidosta, lääkevasteesta sekä mahdollisista haittavaikutuksista.

Lääkkeiden tarpeellisuutta ja vaikuttavuuden arviointia tulee tarkastella säännöllisin väliajoin. Asiakkaan sitoutumista omaan lääkehoitoon vahvistetaan lisäämällä tietoa sekä laadukasta ohjausta lääkkeen oikeanlaisesta käytöstä. Lääkehoidon ohjaustilanne on vuorovaikutuksellinen. Kotihoito Linnean työntekijä keskustelelee asiakkaan kanssa käytössä olevasta lääkityksestä ja arvioi lääkehoidon kokonaisuutta. Varsinkin iäkkäät asiakkaat kaipaavat selkeitä ja kirjallisia lääkehoidon ohjeita, jotka käydään yhdessä läpi suullisesti. Erityisesti muistisairaiden lääkehoidon seuranta ja ohjaus edellyttävät ammatillista osaamista ja pitkäaikaista seuranta. Lääkehoidon ohjaus ja toteutumisen

seuranta ovat osa onnistunutta lääkehoitoa. Lisätietoa turvallisesta lääkehoidosta ja turvallisen lääkehoidon oppaasta (STM oppaita 2005:323) on saatavilla osoitteessa www.stm.fi/julkaisut.

2.1 Lääkehoidon prosessi

Kotihoito Linnean asiakkaan lääkehoidon prosessi alkaa siitä, kun lääkäri päättää diagnoosin perusteella lääkkeen määräämisestä, kirjoittaa reseptin lääkitystä varten ja antaa potilasohjeen. Lääkärin antamasta potilasohjeesta käy ilmi lääkkeen tarve, vaikutustavat sekä haittavaikutukset, joiden esiintymistä tulee seurata.

Asiakas tai Kotihoito Linnean hoitaja (puolesta asioinnin luvalla) hakee lääkkeen apteekista, jakaa lääkkeen dosettiin ja opastaa asiakasta lääkehoidon toteuttamisessa. Asiakkaan toimintakyvyn niin edellyttäessä hoitaja saa reseptitiedot suoraan lääkäriltä tai hoitavalta taholta, toimittaa lääkkeen asiakkaalle, jakaa dosettiin ja opastaa lääkehoidosta ja lääkkeen vaikutuksista asiakasta ja/tai omia. Hoitaja antaa lääkkeen dosetista tai annostelee lääkelasiin ja antaa lääkkeen sekä seuraa lääkkeen vaikutusta.

Lääkemääräyksen jälkeen lääkkeiden annostelu, käyttökuntoon saattaminen, vasteen seuranta ja lääkehoidon toteutus kuuluu yrityksen hoitajan työnkuvaan. Lääkkeet voidaan antaa asiakkaalle enteralisesti eli suun kautta, limakalvoille suun sisäisesti, poskeen tai kielen alle, rektaalaisesti sekä ruokintaletkuun. Lääkkeiden antotapa voi myös olla parenteraalinen eli keuhkoihin, nenään, silmiin, korvaan, iholle, ihon kautta ja emättimeen annettuna tai injektiona lihakseen, ihon alle sekä ihon sisäisesti. Sairaanhoidaja voi pistää myös yleisiä rokotusohjelman mukaisia rokotteita sekä toteuttaa lääke- ja nestehoitoa myös laskimonsisäisesti. Asiakkaalla voi olla käytössään myös kipupumppu, jonka kautta lääkeaine annostellaan.

Kotihoito Linnea toteuttaa vain lääkärin määräämää lääkehoitoa. Lääkkeitä annosteltaessa varmistetaan lääkkeen nimi, vahvuus, annostus. Lääkkeet antava hoitaja varmistaa lääkejaon vertaamalla jaettuja lääkkeitä lääkekorttiin, jonka hän on asiakaskäynnille lähtiessään tulostanut.

Mukana kulkevaan lääkevalikoimaan kuuluvat ainoastaan puudutusgeeli (katetrointia varten) sekä adrenaliini rokotus aikaan.

2.2 Lääkehuolto

Lääkkeiden käyttökuntoon saattamisessa noudatetaan lääkkeen valmistajan tai myyntiluvan haltijan ohjeita. Erityistä huomiota kiinnitetään oikeisiin työtapoihin kuten aseptiikka sekä yhteensopivuuksiin käytettyjen lääkeaineiden, liuosten ja pakkausmateriaalien kanssa. Lääkkeiden mikrobiologinen ja kemiallinen säilyvyys otetaan huomioon lääkkeiden käyttökuntoon saattamisessa. Steriilejä lääkevalmisteita käsiteltäessä noudatetaan erityistä huolellisuutta. Sytostaatti-injektioita annettaessa huomioidaan oikea käsittely ja jätteiden hävittäminen.

Suomen jätelainsäädännön mukaan kaikki lääkejätteet ovat ongelmajätteitä, joita on käsiteltävä kunnan laatimien ohjeiden mukaisesti. Käyttämättä jääneet, vanhentuneet, käyttökeltomat tai käyttökieltoon asetetut lääkkeet voidaan asiakkaan pyynnöstä palauttaa apteekkiin. Pistävä/viiltävä jäte säilytetään asiakkaan kotona kannellisessa, asianmukaisessa ja potilasturvallisessa astiassa. Rokotusaikana hoitajalla on mukana kuljetettava riskijäteastia, johon pistävä/viiltävä jäte saadaan heti turvallisesti säilöttyä.

Lääkkeitä säilytetään lukittavissa ja tarkoituksenmukaisissa tiloissa asiakkaan kotona. Lääkkeet säilytetään erillään muista tuotteista ja välineistä sekä varmistetaan oikeat säilytysolosuhteet. Kotihoito Linnean hoitohenkilöstö tarkastaa lääkkeet säännöllisesti ja varmistuu siitä, ettei lääkekaapissa ole vanhentuneita tai muuten käyttöön soveltumattomia lääkkeitä. Lääkekaapin avaimet järjestetään niin, että asiattomat eivät pääse käsittelemään lääkkeitä. Erityistä huomiota kiinnitetään lääkkeisiin, joihin liittyy väärinkäytön vaara.

3 TURVALLINEN LÄÄKEHOITO SEKÄ LÄÄKEHOITON LIITTYVIEN RISKIEN TUNNISTAMINEN JA NIIHIN VARAUTUMINEN

3.1 Lääkkeiden jakamisen toimintaympäristö

Suurimpana haasteena kotihoidon asiakkaiden lääkehoidossa on tiedonkulku. Kotihoidossa asiakkaat liikkuvat perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja yksityisten palveluntuottajien välillä. Ajantasaisesta lääkityksestä saatu tieto voi tulla asiakkaalta, asiakkaan omaiselta/edustajalta, kaupungin kotihoidosta, sairaalan osastolta tai suoraan lääkärin kautta. Lääkemääräykset kirjataan mahdollisimman pian käytössä olevaan potilastietojärjestelmään ja lääkelista päivitetään ajantasaiseksi. Asiakasta ja/tai hänen omaisiaan veloitetaan myös tiedottamaan mahdollisista lääkemuutoksista mahdollisimman pian Kotihoito Linnean henkilökunnalle.

Käsikauppa ja luontaistuotteet voivat aiheuttaa asiakkaalle ei-toivottuja yhteisvaikutuksia. Tällöin on tärkeää, että hoitaja tarkastaa yhdessä asiakkaan kanssa mahdolliset käsikauppa- ja luontaistuotteiden yhteensopivuuden lääkärin määräämien lääkkeiden kanssa. Yrityksen käytössä on Terveystietojärjestelmä, joten yhteisvaikutukset ja mahdolliset haitat on helppo tarkastaa luotettavasti. Tarkastus on hyvä tehdä esimerkiksi uuden lääkityksen alkaessa tai hoito- ja palvelusopimusta tehtäessä. Näin varmistetaan lääketurvallisuuden toteutuminen.

Kotihoidossa olevan asiakkaan lääkkeen jako tapahtuu dosetteihin tai lääkkeet voidaan annostella esimerkiksi apteekista tulleista annosjakelupusseista. Lääkkeenjako-tilanteessa on huomioitava mahdolliset häiriötekijät, esimerkiksi rauhattomuus, heikko työvalaistus tai epähygieeninen työympäristö. Asiakkaan lääkehoidon tietoihin on tärkeää kirjata annosjakelun ajankohta ja ohjeistukset. Huomioitavaa on, että tietyt lääkkeet tulee ottaa tyhjään vatsaan sekä joidenkin lääkkeiden yksilöllinen antoajankohta kuten Parkinsonin taudin lääkkeet tai insuliinit. Kotihoidossa osa asiakkaista ottaa lääkkeensä itse, osalle lääkkeet asetetaan dosetista lääkelaseihin, joista asiakkaan on helpompi ottaa ne itse. Muistisairaajat asiakkaat, sekä asiakkaat, joilla lääkkeiden väärinkäytön riski on korkea, ottavat lääkkeet hoitajan valvonnassa lääkkeiden väärinkäytön ehkäisemiseksi.

3.2 Turvallinen lääkehoito

Turvalliseen lääkehoitoon sisältyy monta huomioitavaa asiaa. Niiden toteutumisessa Kotihoito Linnean henkilökunta voi käyttää apunaan seuraavanlaisia muistisääntöjä.

Seitsemän O:n sääntö

1. Oikea lääke

Hoitajan on varmistettava, että asiakas saa oikean lääkkeen oikeassa muodossa.

Hoitajan tulee tietää, mihin lääke vaikuttaa ja mitkä ovat yleisimmät haittavaikutukset. Lääkkeen vaikutus ja yleisimmät haittavaikutukset löytyvät Terveystietojärjestelmästä.

2. Oikea annos

Hoitajan tulee varmistaa lääkkeen oikea vahvuus lääkepakkauksesta.

Samaa lääkevalmistetta voi olla monia eri vahvuuksia.

Lääkeannos voi vaihdella myös eri lääkemuotojen välillä.

3. Oikea lääkkeen antoaika

Lääke on annettava potilaalle antoajan mukaan. Esimerkiksi lääke on määrätty otettavaksi kolme kertaa vuorokaudessa (24:3=8) eli lääke tulee ottaa kahdeksan tunnin välein. Jos lääkettä ei oteta täsmällisesti, voidaan menettää tehoa lääkkeen hoitovaikutuksessa. Tarvittaessa otettavat lääkkeet otetaan asiakkaan oireen ilmentymisen mukaan, esim. kipulääke.

4. Oikea antotapa

Hoitajan tulee tunnistaa erilaiset lääke muodot ja niiden antotavat. Esimerkiksi resoribletti laitetaan kielen alle, josta lääkeaine imeytyy verenkiertoon. Debot-tablettia puolestaan ei saa murskata, koska lääkkeen rakenteen särkyessä lääkkeen vaikuttavaa ainetta voi vapautua 2–4 kertaa nopeammin kuin olisi tarkoitus ja näin ollen saattaa ilmetä haittavaikutuksia.

5. Oikea asiakas

Hoitajan tulee tunnistaa oikea asiakas. Jos hoitaja on asiasta epävarma tai asiakas on vieraampi, hoitaja voi pyytää asiakasta kertomaan sosiaaliturvatunnuksen, jolla asiakkaan henkilöllisyyden voi varmistaa.

6. Oikea asiakkaan ohjaus

Asiakkaalla on oikeus tietää lääkehoidosta ja hänelle on kerrottava,

- o mitä lääkkeitä hänelle annetaan,
- o mikä tarkoitus lääkehoidolla on,
- o mikä on asiakkaan rooli lääkehoidon toteutumisessa,
- o millaisia lääkehoitoon liittyviä asioita asiakkaan tulee seurata ja
- o mistä asiakas saa lisätietoa lääkehoidostaan.

7. Oikea kirjaaminen

Lääkkeenannosta dokumentoidaan:

- o lääke ja lääkkeen vahvuus
- o lääkkeen antamisen ajankohta
- o lääkkeen mahdolliset haittavaikutukset
- o asiakkaan oireet ja tuntemukset lääkehoidon aloituksen/lopetuksen jälkeen
- o asiakkaan ohjaaminen

3.3 Kotihoidossa käytettävät riskialttiit lääkkeet

Kotihoidon asiakkaiden lääkkeet säilytetään pääasiallisesti asiakkaiden kotona, mutta erityistilanteissa lääkkeet kuten rokotteet voivat olla työntekijällä mukana. Lääkkeitä säilyttäessä tulee kiinnittää erityistä huomiota seuraavien lääkkeiden kohdalla: PKV-lääkkeet, huumaavat aineet sekä jotkut laastarimuodossa olevat lääkkeet. Lääkkeiden säilytyslämpötilat tarkistetaan ohjeiden mukaan. Kotihoito Linnea suosittelee asiakkaille lukollista lääkekaappia sekä jääkapissa erillistä lokeroa lääkkeen säilytystä varten.

Lukollisella lääkekaapilla voidaan ehkäistä mahdollinen lääkkeiden väärinkäyttö sekä esimerkiksi muistisairaana asiakkaan omatoiminen lääkkeenotto. Jääkaappisäilytystä edellyttävät tietyt lääkkeet, kuten avaamattomat insuliinit sekä jotkut voiteet/silmätipat.

3.4 Lääkehoidon vaaratilanteissa toimiminen

Yrityksen työntekijältä edellytetään hyvää arviointikykyä lääkkeiden vaikutusten seurantaan. Hoitajan tulee tunnistaa lääkeaine yliherkkyyden oireet ja toimia niiden vaatimalla tavalla. Todetessa yliherkkyyttä on lääkitys lopetettava ja vitaalinelintoimintoja seurattava sekä tuettava asiakasta tilanteessa. Hoitajan tulee huolehtia asiakas jatkohoitoon tai tarvittaessa hälytettävä ambulanssi. Mikäli hoitajalla on mukanaan adrenaliinia, tulee se annostella välittömästi, mikäli reaktio on henkeä uhkaava.

Lääkeaineiden aiheuttamista haittavaikutuksista tärkeimmät tunnistettavat ovat:

Anafylaktinen reaktio

- Kutina, punoitus, nokkosihottumaa laajasti, voimakas hengenahdistus, joka johtuu keuhkoputkien supistumisesta ja kurkun turpoamista. Huonovointisuus, vatsakivut ja oksentelu, tiheä syke, verenpaineen lasku, rytmihäiriöt.

Antikolinerginen oireyhtymä

- Perifeeriset oireet, kiihtyvä syke, suun, ihon ja limakalvojen kuivuminen, ummetus, virtsaamisvaikeudet, lähinäön heikentyminen ja hikoilun estyminen.
- Keskushermosto-oireet väsymys, muistin ja ajatuksen heikentyminen, kiihtyneisyys, harhat, sekavuus ja käytöshäiriöt

Serotonerginen oireyhtymä

- Hikoilu, vapina, tasapainohäiriöt, psyykkisen tilan muutos, tajunnantason muutos, sekavuus, kiihtyneisyys, kuumeilu, kouristukset.

Neuroleptinen oireyhtymä

- Lihasjäykkyys, hikoilu, tajunnantason heikentyminen, verenpaineen vaihtelu, kuume.

Lääkkeiden haittavaikutukset voivat ilmaantua heti tai pidemmällä viiveellä ja niitä voivat aiheuttaa mitkä tahansa lääkkeet. Kotihoito Linnean henkilökunnan tulee kirjata lääkehoidon vaaratilanteesta tieto potilastietojärjestelmään sekä raportoida tieto myös esimerkiksi muille asiakasta hoitaville ta-
hoille.

4 HENKILÖSTÖN LÄÄKEHOIDON VASTUUT, OSAAMISEN VARMISTAMINEN, VELVOLLISUUDET JA TYÖNJAKO

4.1 Osaamisen varmistaminen

Kotihoito Linneassa toteutetaan vain lääkärin määräämää lääkehoitoa. Työntekijöillä on koulutuksen myötä lääkehoidon valmius. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä edellyttää lähi- ja sairaanhoitajia osallistumaan säännöllisiin täydennyskoulutuksiin ja kehittämään ammattitaitoa ja perehtymään ammattia koskeviin säädöksiin ja määräyksiin (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994, 18 §).

Kotihoitoyrityksen henkilöstöltä edellytetään ajantasaista tietoa sekä turvallista lääkehoidon toteuttamista (Turvallinen lääkehoito, STM 2005/32, THL päivittänyt 2016).

Yrityksen sairaanhoitajalta löytyy myös erityisosaamista tiettyjen sairauksien lääkehoidosta, kuten diabeteksen ja astman hoitoon käytettävistä lääkkeistä. Hoitajan vastuulla on osata lääkkeiden asianmukainen käsittely, hankinta, säilyttäminen ja hävittäminen.

Seuraavassa taulukossa on esitetty lääkehoitoa toteuttava henkilöstö, vastuu, osaamisen varmistaminen ja luvan myöntäjät.

Lääkehoitoa toteuttava henkilöstö	Vastuu lääkehoidossa (tehtävät)	Osaamisen varmistaminen, lisäkoulutus	Vastuu/ luvan myöntäminen
Lääkehoitoon koulutettu, laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö, esim. sairaanhoitaja, terveydenhoitaja.	<ul style="list-style-type: none"> - lääkkeiden tilaaminen, käyttökuntoon saattaminen ja jakaminen potilaskoh- taisiksi annok- siksi - luonnollista tietä annettava lääkehoito 	LOVE (sis. LOP) <ul style="list-style-type: none"> - lääkehoidon osaaminen, iv., kivun hoito sekä ger. osuus, kipu I, II, ABO-verensiirron toteutus, sydämen vajaatoiminnan hoito ja rokotukset. 	Lupa vaativan lääkehoidon osalta: Toimintayksikön terveydenhuollon toiminnasta vastaava lääkäri tai hänen määräämänsä lääkäri Näyttö: Kokenut laillistettu

	<ul style="list-style-type: none"> - injektiot ihonalaisesti, ihon alle ja lihakseen - rokotteet - suonensisäinen neste- ja lääkehoito - verensiirtohoito - epiduraaltilaan annettavaan lääkehoitoon osallistuminen 		terveydenhuollon ammattihenkilö
Lääkehoitoon koulutettu nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö, esim. lähihoitaja, perushoitaja, apuhoitaja, mielenterveyshoitaja	<ul style="list-style-type: none"> - lääkkeiden jakaminen potilaskohtaisiksi annoksiksi - luonnollista tietä annettava lääkehoito - injektiot ihon alle ja lihakseen - lääkkeiden tilaaminen - lääkkeettömän, perusliuosta sisältävän jakoinfuusiopullon tai nestepussin vaihtaminen 	Lääkehoidon osaamisen moodle tentti LOP-osuus	Näyttö: Kokenut lailistettu terveydenhuollon ammattihenkilö
Lääkehoitoon koulutusta saanut sosiaalihuollon ammatillinen henkilöstö, esim. sosiaaliohjaaja, sosionomi	<ul style="list-style-type: none"> - valmiiksi jaettujen lääkkeiden antaminen luonnollista tietä - jako dosettiin potilaan kotona 	Lääkehoidon osaamisen Moodle-tentti LOP-osuus	Näyttö: Kokenut lailistettu terveydenhuollon ammattihenkilö
Opiskelijat	<ul style="list-style-type: none"> - opiskelija on velvollinen esittämään todistuksen suorittamistaan lääkehoidon opinnoista ja niistä suoriutumisistaan 	Koulutuksen järjestäjän ja harjoitteluyksikön sopimus ohjatun harjoittelun ja työssäoppimisen lääkehoidon sisällystä	

Kaikki Kotihoito Linnean asiakkaiden lääkehoitoon osallistuvat ja jatkuvassa työsuhteessa olevat työntekijät suorittavat vähintään viiden (5) vuoden välein lääkehoidon koulutuksen tentteineen (teoria ja laskut). Työntekijän ollessa pidempään poissa työelämästä (yli 1 v.) tai työntekijällä koetaan olevan muuten tarvetta osaamisen varmistamiselle, tulee hänen antaa uudet näytöt osaamisestaan.

4.2 Kotihoito Linnean lääkehoitoon perehdyttäminen

Jokainen uusi työntekijä perehdytetään lääkehoitosuunnitelmaan osana kokonaisvaltaista perehdytystä. Lääkehoitoon perehdyttämisestä vastaa aina Kotihoito Linnean sairaanhoitaja, mutta kaikilla työntekijöillä on myös perehdyttämisvelvollisuus.

5 DOKUMENTOINTI JA TIEDONKULKU

5.1 Kirjaaminen

Kotihoito Linneassa noudatetaan kirjaamisesta ja asiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä annettuja säädöksiä (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992, STM:n asetus potilasasiakirjoista 298/2009). Yrityksen kirjaamiskäytännöt ovat systemaattiset ja ajantasaiset. Kirjauksia tehtäessä kaikki lääkärin kanssa tapahtuvat konsultoinnit ja lääkärin raportoinnit merkitään ylös. Asiakirjoihin tehdään myös muut lääkehoitoa koskevat merkinnät. Huomiota on kiinnitettävä siihen, että aina lääkäriä konsultoidessa ja lääkärille raportoidessa, lääkehoitoon liittyvät merkinnät ja tapahtuma-aika merkitään asiakirjoihin huolellisesti. Lääkehoidon vaikutusten arviointi tulee kirjata potilasasiakirjoihin. Tiedonsiirtoon eri hoitoyksiköiden ja lääkehuollon toimijoiden välillä kiinnitetään erityistä huomiota. Erityisesti kiinnitetään huomiota toimintatapoihin, joilla turvataan potilaan lääkelistan ajantasaisuus, vältetään päällekkäinen lääkitys sekä mahdolliset haitalliset yhteisvaikutukset ja niistä aiheutuvat ongelmat. Lääkelistan oikeellisuus varmistetaan aina asiakkaan kotiutuessa.

5.2 Asiakirjoihin tehtävät merkinnät

Asiakkaan lääkehoidon suunnitelma, toteutus ja arviointi kirjataan yrityksen käytössä olevaan terveystietojärjestelmään niistä annettujen ohjeiden mukaisesti, asianmukaisia lakeja ja tietosuojaa noudattaen.

Lääkehoidon kirjaaminen turvaa tiedonsaannin ja jatkuvuuden hoitoon osallistuville. Asianmukaiset sairauskertomusmerkinnät ovat oikeusturvan kannalta merkittävät. Oleelliset asiat kirjataan loogisesti ja oikeaan aikaan. Kirjaamisessa käytetään selkeää kieltä. Tärkeää on kirjata asiakkaan oma näkemys lääkehoidosta.

Kun Kotihoito Linnea huolehtii kotihoidon asiakkaan lääkityksestä ja reseptien uusimisesta, vie sairaanhoitaja aina asiakkuuden alussa ja reseptiä uusittaessa lääkkeet potilastietojärjestelmän lääkitys-osioon.

5.3 Tiedon siirtyminen yksiköiden välillä

Tieto asiakkaan lääkityksestä ja terveydentilasta siirtyy yksiköstä toiseen Kotihoito Linnean potilastietojärjestelmän Kanta-valmiuden ja asiakkaalle itselleen luovutettujen lääkemääräysten ja potilasasiakirjojen välityksellä. Asiakkaan siirtyessä yksiköstä toiseen sairaanhoitaja/lääkkeenantoluvan omaava henkilö tarkistaa lääkitystiedot lääkärin määräysten mukaisesti.

6 SEURANTA JA PALAUTEJÄRJESTELMÄ

Kotihoito Linnean toiminnasta vastaava sairaanhoitaja seuraa säännöllisesti lääkehoitosuunnitelman toteutumista. Hoidossa tapahtuvista poikkeamista ilmoittaminen, niiden seuranta ja käsittely sekä niistä oppiminen ovat keskeinen osa lääkehoidon kehittämistä.

Kotihoito Linnean hoitohenkilöstöä kannustetaan tuomaan avoimesti esiin tapahtuneet virheet. Tavoitteena on luoda rakentava ilmapiiri, jossa virheistä voidaan oppia ja parantaa lääkehoidon toteutuksen laatua. Tavoitteena ei ole jonkun työntekijän syyllistäminen vaan virheistä oppiminen. Asiakkaan saadessa virheellisen lääkityksen, tilanteesta ilmoitetaan sairaanhoitajalle tai tarvittaessa lääkärille. Poikkeama kirjataan potilastietojärjestelmään ja tehdään lääkepoikkeamailmoitus (liitteenä).

Vastaava sairaanhoitaja kerää lääkepoikkeamailmoitukset säännöllisin väliajoin ja tekee niistä yhteenveton, joka käsitellään yhdessä henkilöstön kanssa. Yhteenveto saatetaan tiedoksi koko henkilöstölle ja vastuulääkärille.

Päivitetty 27.10.2021

LIITTEET

Liite 1

1. Lääkepoikkeamailmoitus
2. Hoito- ja palvelusuunnitelma

LÄÄKEPOIKKEAMAILMOITUS

Määrääminen Jakelu Annostelu Kirjaaminen Säilytys

Tapahtuma-aika?

Aamu Päivä Ilta

Viikonpäivä: _____ Pvm: _____ Klo _____

Menikö poikkeama potilaalle asti?

Ei Kyllä

Lääkepoikkeaman kuvaus

Kuinka tilanne hoidettiin?

Miksi näin kävi?

Mitä olisi pitänyt tehdä toisin?

Päiväys:

Poikkeaman kirjasi:

HOITO- JA PALVELUSUUNNITELMA**Asiakkaan nimi ja henkilötunnus****Lähiosoite****Postinumero ja -toimipaikka****Puhelinnumero****Lähiomaisen nimi ja puhelinnumero****Miten ja missä asuu, kenen kanssa, miten tai kuka hoitaa asioinnit ja kotityöt, onko muita palveluntuottajia?****Etuudet (hoitotuki, asumistuki, toimeentulotuki, kuljetuspalvelu)****Apuvälineet, kodin muutostyöt, mahdollinen kuntoutus ja sen tavoitteet sekä keinot****Aktiviteetit/harrastukset****Sairaudet ja terveyteen vaikuttavat tekijät esim. päihteet****Aistitoiminnot****Palveluntarve**

Tavoitteet ja auttamismenetelmät

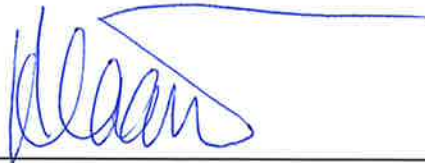
- Asiakkaan oma tavoite ja hoitohenkilökunnan asiakkaan toimintakykyä tukeva tavoite
- Missä asioissa asiakas suoriutuu itse ja missä tarvitsee tukea
- Missä asioissa pärjäämisen ongelmat, joissa avustetaan. Kirjataan auttamismenetelmät, joilla päästää tavoitteisiin. Miten ja milloin, tarkasti mitä tehdään?
- Myös asiakkaan omat keinot tavoitteisiin pääsemiseksi ja läheisten osallistuminen/sitoutuminen hoitoon.
- Muut palveluntuottajat palvelut ja auttamismenetelmät.
- Hoito- ja palvelusuunnitelma päivitetään vuosittain tai tarvittaessa.

Arviointi

Hoito- ja palvelusuunnitelma päivitetään vuosittain tai tarvittaessa. Asiakas hyväksyy hoito- ja palvelusuunnitelman ja se toimitetaan kirjallisena. Palveluita käynnistettäessä ensimmäistä kertaa asiakkaalta pyydetään hoito- ja palvelusitoumus, jossa hän antaa kirjallisen luvan tietojen käyttöön terveyspalveluiden tietojärjestelmässä. Samalla asiakas voi nimetä henkilön, jolle tietoja voi luovuttaa esim. lähiomaisen. Arvioidaan, edetäänkö tavoitteiden suuntaisesti sovituin välein.

- Onko tarvetta muutoksiin, vähentää, muuttaa tai lisätä palveluja
- Asiakkaan näkemykset kirjataan
- Kirjataan palveluiden päättäminen ja päättämisen peruste

Hyväksytty Kuopiossa 28.10.2021

LL Heikki Väänänen, SV 253393